

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRENUMERATA.

NA GAZETĘ LWOWSKĄ z DODATKIEM dziennym i tygodniowym i z ROZMAITOŚCIAMI wynosi:

Na kwartał pierwszy 1858, Styczeń, Luty, Marzec:

na miejscu : : : : : 3 złr. 45 kr.

z pocztą : : : : : 4 złr. 30 kr.

Przesyłki (franco) odbiera Kantor Gazety Lwowskiej, ulica Niższa Ormiańska Nr. 347.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Anglia. — Francya. — Niemce. — Rosya i Królestwo Polskie. — Grecya. — Turcya. — Azya. — Afryka. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 18. grudnia. Miejska chrześcijańska gmina Mosty wielkie, w obwodzie Żółkiewskim, przyjęła na siebie dobrowolnie powiększenie dotychczasowej rocznej składki z 80 złr. na 110 złr. m. k. a miejska gmina żydowska zapewniła roczną składkę 25 złr. m. k., przezco dotychczasowe wyposażenie tamtejszego trywialnego nauczyciela z 170 złr. zostało podwyższone na 225 złr. m. k.

Okazaną temi składkami dążność ku rozszerzeniu oświaty ludu podaje c. k. Namiestnictwo z zasłużonem uznaniem do wiadomości powszechnej.

W gminie włości Stary Milatyn, obwodzie Złoczowskim, założono regularną szkołę parafialną, a na wyposażenie przeznaczyła gmina roczną składkę 55 złr. m. k. w gotówce, a w naturaliach cztery meców pszenicy i cztery meców żyta dla nauczyciela.

Oprócz tego obowiązwała się gmina istniejący budynek szkolny utrzymywać w dobrym stanie, zaopatrywać szkołę ciągle w potrzebne sprzęty szkolne, załatwiać przy szkole należyta posługę i starać się z własnych zasiłków o opalanie izby szkolnej.

Okazaną temi składkami pożyteczną dążność ku rozpowszechnieniu nauki ludu, podaje c. k. Namiestnictwo z zasłużonem uznaniem do wiadomości powszechnej.

Sprawy krajowe.

(Rozporządzenia finansowe. — Powiększenie gwardyi przybocznej.)

Wiedeń, 16. grudnia. *Austryacka korespondencya litografowana* pisze pod d. 15. grudnia:

„Wciążając testamentalne substytucye do ksiąg tabularnych obliczano dotychczas pół procentową należytość od wartości przedmiotu, przekazanego dziedzicom, obecnie zaś przypomniało ponownie c. k. ministryum finansów, że na mocy liczby taryfowej 45 itd. ustawy opłaty z 9. lutego i 2. sierpnia 1850 wolne są od opłaty wszystkie podobne wpisywania, bo każda substytucya, jeśli rzeczywiście ma wejść w wykonanie, podlega jako pośmiertne przeniesienie własności wymienionym w powyższej ustawie należytościom.“

— Na mocy rozporządzenia ministryum finansów z d. 14. listopada b. r. mogą wszelkie przesyłki próbek tytoniu w ilości dwóch łutów i cygarów w ilości 10 sztuk przejeżdżać pocztą listową cały obszar państwa austryackiego, nie ulegając taryfie celnej ani rewizjom celnym. Wszelki zaś przewóz znaczniejszych ilości tytoniu i cygarów, jako też przesyłki próbek tytoniu, które mają pozostać w kraju, muszą zasięgać osobnego pozwolenia.

— C. k. przyboczna gwardya ma być podniesiona do liczby 100 gwardzistów i pomnożona umieszczeniem oficerów zasłużonych rodem z Węgier, Siedmiogrodu, Kroacyi, Sławonii, Lombardyi i Wenecyi, o ile wystarczą fundusze z rozwiązanej węgierskiej i włońskiej gwardyi.

Instrukcyja względem zniesienia serwitutów.

(Ciąg dalszy.)

§. 70. Oprócz przypadków, oznaczonych w poprzedzających dwóch paragrafach, należy względem punktów a — f §. 7. patentu aż do wyczerpania wszystkich dowodów i zupełnego wyjaśnienia prowadzić dalej pertraktacyę i potem przystąpić do ostatecznej roz-

prawy, przyczem potrzeba partyom rozpoznany stan rzeczy co do każdego spornego między niemi punktu z uwzględnieniem przedłożonych pisemnych dokumentów, przedsiębranych oględzin naocznych, zasięgniętych zdań lub sprawdzeń znawców itp. wyraźnie i dokładnie wyjaśnić, i jeszcze raz starać się o przywiedzenie ugody do skutku.

§. 71. Jeśliby i przy ostatecznej rozprawie nie przysłała do skutku ugoda, i jeśli pozostające w sporze punkta są tego rodzaju, że od ich stanowczego wyjaśnienia zależy ocenienie dalszych kwestyi, czyli i jak dalece i w jaki sposób może nastąpić spłacenie lub regulacya tylko podług przepisów patentu, wówczas należy zamkniętą pertraktacyę przedłożyć komisji krajowej dla powzięcia uchwały względem spornych punktów.

Jeśli pozostające w sporze punkta nie są wyż wspomnionego rodzaju, lub jeśli względem wszystkich punktów a — f §. 7. patentu przysłała do skutku ugoda, ma być niezwłocznie, zresztą zaś po uprawomocnieniu wyroku komisji krajowej, rozpoczęta dalsza pertraktacya rozpoznawaniem okoliczności i stosunków, od których podług lit. g (w §. 7. patentu) zawisła możliwość spłacenia lub regulacyi.

§. 72. Najpierwej mają być zasięgnięte oświadczenia obowiązanych, a potem uprawnionych względem tego, czyli rozpoznane i wszechstronnie ugodą lub wyrokiem oznaczone prawo użytkowania ma być całkiem lub częściowo, czy przez odstąpienie gruntu, czy za pieniężnym wynagrodzeniem, lub w jakikolwiek inny sposób spłacone lub tylko uregulowane.

Ponieważ wolno partyom godzić się na spłacenie za pomocą gruntu, gotówki, zabezpieczenia kapitału lub innego wynagrodzenia, albo zamiast spłacenia na regulacyę i sposób jej skutecznienia, ma komisya lokalna starać się jak najusilniej o to, ażeby taką ugodę przywieść do skutku, jaka może otrzymać potwierdzenie komisji krajowej (§§. 5 i 9 patentu).

§. 73. Jeśli żadna ugoda nieprzyjdzie do skutku, muszą być wszystkie te stosunki i okoliczności rozpoznane i wyraźnie orzeczone, od których zależy rozstrzygnięcie pytań:

- czyli i w jaki sposób ma nastąpić całkowite spłacenie praw lub czyli tylko ma nastąpić regulacya;
- czyli i w jaki sposób przynajmniej część użytkowania nie ma być spłacona, i jak dalece przeto ma nastąpić jeszcze regulacya;
- czy nakoniec nie ma być regulacya na pewny czas ograniczona, po upływie którego może nastąpić spłacenie (§. 13. patentu).

Komisya lokalna ma przy takich rozpoznaniach zasięgać potrzebnych zdań dodanych jej znawców podług przepisu §. 64. tej instrukcyi.

§. 74. Komisya lokalna ma przy tych rozpoznaniach trzymać się następujących postanowień patentu jako zasad kierujących:

1) że stanowiące przedmiot patentu prawa mają być zniesione za wynagrodzeniem i tylko, o ile spłacenie nie może nastąpić, uregulowane (§. 4. patentu);

2) że spłacenie tylko wtedy albo całkowicie, albo przynajmniej częściowo następuje:

- jeśli i o ile spłacenie i sposób jego nie zagraża zwykłemu obrotowi gospodarstwa głównego uprawnionych lub obowiązanych dóbr w sposób niepowetowany;
- jeśli i o ile nie pociągnie to za sobą przeważnego uszczerbku kultury krajowej (§. 5. patentu);

3) że nawet regulacya musi być w taki sposób oznaczona, ażeby tym sposobem osiągnięte zostało ile możności uwolnienie gruntu od ciężarów (§. 4. patentu).

§. 75. Komisya lokalna powinna w takim razie, jeśli sądzi, że ukończyła już rozpoznanie wszystkich przy rozstrzygnięciu możliwości spłacenia lub regulacyi stanowiących i przy spłaceniu zawsze

także na rodzaj indemnizacji i przypadek §. 21. patentu rozciągających się stosunków i okoliczności. przystępywać do ostatecznej pertraktacji z zaproszonymi partjami.

Partjom mają być oznajmione główne rezultaty rozpoznania i zdania znawców z wezwaniem, ażeby uwagi, uważane za potrzebne, podawały do protokołu.

§. 76. Komisya lokalna ma ukończoną w ten sposób pertraktację z wszystkimi odnośnymi aktami i z załączeniem swoich wniosków przedłożyć komisji krajowej do decyzji, a mianowicie:

a) w razie, jeśli względem punktów a—f §. 7. patentu ani ugoda nieprzyszła do skutku ani wyrok nie został wydany (§ 71 instrukcji), do wydania wyroku podług §§. 10, 11, 12, 13 i 14 patentu;

b) jeśli punkta a—f §. 7. patentu są już oznaczone ugodą lub stanowczą uchwałą, do wydania wyroku podług §§. 13 i 14 patentu.

§. 77. Jeśli komisya krajowa uważa za potrzebne uzupełnienie rozpoznania lub złożenie przysięgi partji, natenczas zwraca w pierwszym przypadku akta komisji lokalnej z odpowiednimi poleceniami, a w drugim nakazuje złożenie przysięgi w obec osobistego sędziego strony lub też w obec komisji lokalnej.

Jeśli przedłożony akt rozpoznawczy jest dokładny i przydatny do wyrokowania, natenczas przystępuje komisya krajowa do wydania wyroku z zachowaniem zawartego w §. 34 patentu przepisu względem zaproszenia do udziału sędziów cesarskich, jeśli idzie o rozstrzygnięcie punktów a—f §. 7 patentu.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Ameryka.

(Stan blokady portów w S. Domingo. — Doniesienia z Buenos Ayres.)

St. Domingo, 9go listopada. Dziennik *Pays* donosi, że kilku zastępców europejskich mocarstw założyli protest przeciw dekretovi prezydenta rzeszypopolity St. Domingo, że wszystkie porta ogłasza w stan blokady. Przy odejściu ostatnich wiadomości położenie rzeszypopolitej nic nie wróżyło dobrego.

— Ostatnie wiadomości z Buenos Ayres z 10. października zapewniają, że misya pana Faranos w Asuncyonie żadnego nieodniosła skutku. Jeżeli to się potwierdzi, natenczas bardzo być może, że pomiędzy Brazylią a Paragwajem wybuchnie wojna.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Posiedzenie z 11. grudnia. — Siły wojsk Greathed. — Pogródź robotników.)

Londyn, 13. grudnia. Królowa zjedzie zapewne w połowie stycznia z Windsoru do stolicy, by przed zaślubinami Królowny, które naznaczone zostały jak wiadomo na 25. b. m., wyprawić kilka festynów dworskich, na które miano sprosić do 30 gości królewskich.

— Na posiedzeniu *Izby wyższej* na d. 11. grudnia wniósł hrabia *Shaftesbury* interpelację, czy potwierdza się wiadomość, że rząd francuski powziął już pewną uchwałę co do przesiedlania murzynów z zachodniej Afryki do kolonii francuskich. Hrabia *Clarendon* odpowiada, że ile mu wiadomo pogłoska ta nie ma najmniejszej podstawy.

W *Izbie niższej* zapytał p. *Horsman*, pod jakimi warunkami darowano życie Królowi Delhów. Pan *Vernon Smith* odpowiedział, że Król Delhów oddał się w ręce Anglikom pod tym tylko warunkiem, aby mu darowano życie. Pewien oficer angielski dał mu to zapewnienie, należy go też wiernie dotrzymać. *Kancelarz skarbu* zawiadomił *Izbę*, że rząd dopiero po Bożem narodzeniu przedłoży parlamentowi swe zadania pieniężne, chciałby jednak w tej chwili udzielić doktorowi *Levingston* 5000 funtów szterlingów, aby mógł dalej prowadzić swe badania. W nadziei, że parlament nie będzie stawiał żadnej przeszkody, postanowił rząd zaliczyć mu tę sumę przed uchwałą parlamentu. Co do dalszego toku spraw oznajmił lord *Palmerston*, że w posiedzeniu jutrzejszem otrzyma *Izba* przyzwolenie królewskie na bil indemnizacyjny, poczem będzie mogła się odroczyć na ferie świąteczne, mianowicie aż do d. 4. lutego. Równocześnie wyraził lord *Palmerston* zapewnienie, że co do bilu *Haveloka* zaleci rząd, aby przyznana mu pensya spadła puścizną na jego syna.

— Dziennik *Calcuta Englishman* z 30. października podaje siłę armii *Greathed* w *Kawnporze* w następujący sposób: z 93 pułku szkockiego 900, z 3. europejskiego 500, z 9. lansierów 300, artylerji 150 ludzi. Do tego trzeba policzyć jeszcze *Sikhów* i *Ghurków*. Oprócz tych oczekiwano w *Kawnporze*: 6 kompanii z 23. pułku piechoty ludzi 600; 6 kompanii z 55 pułku piechoty także 600 ludzi; większą część z 82 pułku, 600 ludzi i dwie kompanii 240 ludzi.

— Robotnicy w kopalniach węgla północnej Walii odgrają się zaniechaniem roboty. Donoszą, że w dystrykcie ważnych kopalni żelaza i węgla *Aberdeen* zaszły nadzwyczajne wzburzenia. Kilka tysięcy robotników z kopalni węgla zaprzestali robót i stawili się tak groźnie, że cała prowincya w obawie.

Francya.

(Lamorciere spodziewany w Paryżu. — Kredyt ministrowi spraw wewnętrznych. — Sprawozdanie ministra. — Udzielenie tytułu księcia Moskwy. — Doniesienie z Konstantynopola.)

Paryż, 13go grudnia. Jenerał *Lamorciere* spodziewany tu jest pojutrze. Opowiadają, że wyraził się z wielką wdzięcznością o

udzielenem sobie pozwoleniu do powrotu; ale nie chciał pierwaj kozystać z niego, dopokąd nieprzekonał się w drodze urzędowej, że także jenerałowie *Bedeau* i *Changarnier* mogą spodziewać się podobnej łaski.

— Jak wiadomo otworzył Cesarz dla ministra spraw wewnętrznych nadzwyczajny kredyt 300.000 franków na rok 1857 a 700.000 fr. na rok 1858. Dekret cesarski poprzedza obszernie sprawozdanie ministra p. *Billault*, z którego dzienniki następujący przytaczają ustęp:

„Niepomysłne położenie targowic zagranicznych, jako też chwilowe utrudnienie kredytu, wywołane stanem zagranicznych banków, zniewoliły niektóre gałęzie przemysłu, jeśli nie zupełnie pozawieszać roboty, to przynajmniej umniejszyć liczbę godzin pracy i nagrody robotnikom. Przymusowe to zeszczuplenie zarobku pod zimę wprowadziło bardzo wielu robotników w przykre położenie, a Wasza cesarska Mość, mając zawsze szczere współczucie dla ich niedoli, polecił mi przyłożyć starania, aby ulżyć ich cierpieniom. W tym zamiarze udaje się do Waszej cesarskiej Mości, prosząc o nadzwyczajny kredyt w sumie jednego miliona. Pieniądze te posłużą w gminach, gdzieby albo zupełnie ustało albo tylko zleniwiłało rękodzielnictwo, po części do utrzymania w ruchu warsztatów po części zaś do założenia oszczędnych garnkuchni, gdzie robotnik z swą rodziną za mierną może się wyżywić cenę. Zarazem prosilibym także Waszej cesarskiej Mości, aby wsparcie to przysłużyło także tym, których cierpienia z innych wypłynęły przyczyn, kilka bowiem departamentów mianowicie departament *Ardeche* nawiedziły srogie powodzie. Przy rozdzielentu wsparcia będę miał na uwadze wszystkie rodzaje nieszczęścia, wiedząc, że dotyczą one zarówno ojcowskie serce Cesarza. Jestem i t. d.

Billault.“

— *Monitor* z dnia 11go grudnia zawiera nominację *Edgara Neya* księciem Moskwy:

„Zważywszy, że *Michał Ney* wnuk marszałka, posiadając tytuł księcia *Elchingen* wraz z przywiązaniem do tego majoratem, musiałby zrzec się tego tytułu, chcąc przyjąć tytuł księcia Moskwy, z czem się jednakże nie oświadczył, zważywszy dalej, że opróżniony obecnie tytuł księcia Moskwy może być udzielony jenerałowi *Napoleonowi Henrykowi Edgarowi Ney*, trzeciemu synowi marszałka, a chcąc tytuł ten zespolony z najświetniejszymi wspomnieniami zachować i na przyszłość, postanowiliśmy i postanawiamy na przedstawienie naszego kanclerza sekretarza stanu w ministerjum sprawiedliwości, co następuje: Jenerał *Napoleon Henryk Edgar Ney*, nasz pierwszy łowczy i adjutant, przyjmie tytuł księcia Moskwy, i tytuł ten pozostanie dziedzicznym dla jego męskich rodzonych lub przybranych potomków po prawie starszeństwa.“

— W Paryżu otrzymano pewną wiadomość, że lord *Stratford de Redcliffe* wyjeżdża z dniem 12. grudnia z *Konstantynopola* i przymusowem zrzeczeniem się swej posady opłaci opór przeciw polityce francuskiej. Szlachetny lord mógłby pod dwoma tylko warunkami powrócić napowrót do *Stambułu* t. j. jeśli zechce zawrzeć pokój z polityką cesarstwa francuskiego i zaniecha swej opozycji przeciw przekopaniu międzymorza *Suez*.

Niemce.

(System więzienny w Bawaryi. — Wagi i miary w Saxonii. — Zaprowadzenie wagi metrycznej.)

Mnichów, 9. grudnia. Więzienny system kraju, wymagający reformy, otrzymał temi dniami wprawdzie niby niewidzialne a przecież dość znaczne polepszenie, gdyż rozporządzono zupełne odłączenie więźniów z domu poprawy, od aresztantów do robót skazanych.

Drezno, 11. grudnia. Najwyższym dekretem z dnia 26go listopada przedłożono stanom plan ustawy, względem zaprowadzenia jednostajnej wagi w kraju, i różne wnioski względem systemu miar i wagi w ogólności. Wnioski przeszły potem do drugiej *Izby*.

Brema, 10. grudnia. Według rozporządzenia z 9. b. m. zaprowadza się tu metryczny system wagi od dnia 1. stycznia 1858 roku tak jak w innych niemieckich krajach. A ściągając wszelkie dotąd używane kupieckie i sklepikowe wagi, będą równocześnie rządowe, z jednej huty sprowadzone nowe wagi po najmierniejszych cenach (cetnar kosztuje 21¹¹/₁₂ talara, a za stary cetnar zwraca się 1¹/₂ talara) w ciągu bieżącego miesiąca rozdzielane. Na przyszłość będzie się zatem używać tylko jednego gatunku wagi to jest metrycznej, jako powszechnie za najodpowiedniejszą uznanej; i podług tego systemu będą odbywać się wszelkie kupieckie rachunki.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Ułaskawienie. — Wzrost komunikacji i przemysłu w Syberji. — Wróżba zmiany stosunków z Chinami z Turcyą. — Doniesienia z Kaukazu z Persji. — Wybory kijowskie.)

Gazeta warszawska z 11. grudnia donosi: Najjaśniejszy Pan, zgodnie z wnioskiem *JO. księcia Namiestnika Królestwa*, najwyżej dozwolił raczył, na pozostawienie w Królestwie Polskiem, na zasadach najwyższego ukazu z dnia 15. (27.) maja 1856 roku, *Karola Gregorowicza*, rodem z gubernii *Warszawskiej*, który wyszedł za granicę w r. 1844 a obecnie dobrowolnie powrócił z *Bukaresztu*.

Z *Petersburga* piszą: Same z siebie wypadki, bez wstępu na to, że gubernator *Siberji* powołany jest do *Petersburga*, zapowiadają zmianę stosunków z Chinami. Teraz przybył tu także polny ataman zastępu *kozaków Zabajkałskich*, jenerał *Korsaków*, a przyjazd jego ma bez wątpienia styczność z możliwymi wypadkami na południowej granicy dystryktu po tamtej stronie *Bajkału*. Dzieją

się tu rzeczy, których ważność dopiero późniejsza historia rozpozna i w pamięci zapisze. Najnowsze wiadomości z nad Amuru donoszą, że zaprowadzono już stacje pocztowe wzdłuż całego Amuru od Strelocznej aż do Nikolajewa, a w tem ostatnim miejscu rozległ się po raz pierwszy w końcu listopada głos rosyjskiego dzwónka pocztowego, gdy się generał Kagajewicz z kilkoma oficerami swego sztabu udawał do Maryińska na inspekcję wojska. W tym samym miesiącu zawinął amerykański okręt „Europa“ z dwoma składanymi parowcami żelaznymi, które w Nikolajewie podczas zimy złożono i na pocztową służbę przeznaczono. Otrzymały nazwiska „Amur“ i „Lena“, są o sile 66 a właściwie 35 koni, i idą tylko $3\frac{1}{2}$ stóp pod wodę, tak iż, jak udowodniono, nawet przy niskim stanie wody mogą płynąć i pod wodę Amuru aż do Ust-Strelocznej. Również w fabryce nad Szylką zbudowano w tym roku dwa parostatki rzeczne. Dnia 2. września przybił „Amur“ do ujścia Zeja (pobocznej rzeki Amuru), z kąd dla niskiego stanu wody nie mógł dalej płynąć. Wiózł między innymi 4000 skórek sobolowych. Rozciągłość żeglugi sprawiła w komunikacji wyraźną rewolucję. Od czasu, jak w Nikolajewie idą w zamian produkta rosyjskie, spadły bardzo ceny produktów amerykańskich, co jest rzeczą bardzo jasną, gdyż zawija wiele okrętów amerykańskich. Produkta amerykańskie idą już aż do Irkucka, i są daleko tańsze, niż produkta sprowadzane na osi. W Ajanie przebywało w lipcu 11 okrętów, co najdokładniej przynawia za wzrastającą komunikacją w tej części cichego Oceanu. W stronie południowo-wschodniej zastanawiały niezmiernie mieszkańca fanatyczne zaburzenia Muzułmanów, które świeży list *Pszczola północnej* z Trebizondy potwierdza. *Pszczola północna* mówi pod względem tych wypadków groźnym tonem: Rząd turecki będzie musiał użyć sprężystych środków, bo tą razą nie poświęcimy na ofiarę Muzułmanów podległej Porcie otomańskiej ludności chrześcijańskiej.

— Z Tyfłidy donoszą, że dnia 13. października napadli Lesgowie na klasztor Dawida Haredżyna i zrabowali. Kilka osób zabrano w niewolę, jednak udało się schwycić kilku z tych rozbójników.

— Cesarz Jego Mość nadał szlachcie gubernii Kijowskiej przywilej, ażeby podobnie jak w Petersburgu i Moskwie brali udział w wyborach szlachty także ci z obywateli tamtejszych, którzy posiadają domy w mieście w wartości najmniej 15.000 rubli, chociaż nie mają posiadłości gruntowej.

Jeden z dzienników francuskich zawiera wiadomość, że rokosz w prowincjach południowych Persyi powstał dlatego, że ludność tamtejsza nie zgadza się na mianowanie Emira Nizama następcą tronu. *Kaukaz* upatruje w tem wiele prawdy. Urzędowy obchód tej nominacji odbędzie się według *Gazety Teherańskiej* na dniu 13. b. m.

Grecya.

(Mianowanie kontr-admirała.)

Ateny, 5. grudnia. Pierwszą czynnością nowego ministerium było uznać dawne i nowe zasługi admirała Kriesis, który wyszczególniwszy się jako pierwszy dowódca greckich okrętów wojennych w wojnie niepodległości był następnie radcą stanu, ministrem marynarki i długoletnim prezydentem gabinetu. Nowe ministerium wyniosło go do najwyższej godności marynarki greckiej mianując go kontr-admirałem. Niektóre dzienniki podają wiadomość, że po tej nominacji admirał Kanaris podał się do demisji.

Turcya.

(Więźnię bosniańscy uwolnieni.)

Wszystcy chrześcijanie, uwięzieni w Bichacu za odmówienie podatku „Tretiny“, odzyskali wolność temi czasy. Słychać, że stało to się z polecenia gubernatora z Serajewa, przynaglonego do tego przedstawieniami obcych konsulów. Postępowanie z uwięzionymi odpowiadało wszelkim wymaganiom ludzkości, a kajmakam powasnił się nawet z miejscowym kadym, który chciał koniecznie surowiej obchodzić się z więźniami. Ze wszystkiego pokazuje się jednak, że opór rajów wywołały obce poduszczania.

Azja.

(Telegramy na Malte, Cagliari, Tryest i Marsylię. — Doniesienia z Chin i Japonii.)

W nocy 11. grudnia nadszedł do urzędu zagranicznego następujący telegram:

„Malta 9. grudnia, druga godzina zrana.

„Kapitan Lore załatwiający depesze lorda Canninga donosi, że lord Canning otrzymał z Kawnpuru z 9. listopada następującą depezę sir Colina Campbell:

„W Luknowie powodzi się dobrze.“ (All right at Luknow). Sir Colin Campbell przeprowił się 9. listopada w Kawnpurze przez Dżumnę (właściwie przez Ganges) i miał z sobą, jak słychać, 7000 ludzi, z którymi zdążył do Luknowa. Generał Windham jako dowódca rezerwy znajdował się w Kawnpure i chciał ruszyć do Luknowa, czekał tylko na dwa inne pułki. Peel, kapitan królewskiej floty znajdował się z swym wojskiem i kilkoma 32 funtowymi działami w Alumbaghu. Inne posiłki były w drodze, ażeby się z nim połączyć.“

„Cagliari, 9. grudnia Lyons admirał.“

„Otrzymał o pierwszej godzinie jedenastej minucie z południa, odesłał dalej o pół do siódmej wieczór. Cragi, konsul.“

Depesza gazety *Times* z Alexyndryi z dnia 5. grudnia zawiera: „Komunikacja między Luknowem i Alumbaghiem jest całkiem przerwana; wszelako widziano, że Havelock i Outram jeszcze się trzymają. Sądzą powszechnie, że Nana Sahib dowodzi rokoszami. Buntownicy z Dinapuru i Gwalioru posuwali się na Audh. Nowe powstania nie zaszły. Rokosze byli pobici pod Futtypurem, Sikri i Juanpurem tudzież w różnych innych potyczkach. W całym kraju zaczyna się zmniejszać powstanie. Kurs wexłów na Londyn w Bombaju 2 s. $2\frac{1}{4}$ d. do 2 s. $2\frac{1}{2}$ d.; w Kalkucie 2 s. $2\frac{1}{8}$ d.; w Hongkongu 5 s. Angielski i francuski poseł znajdowali się w Hongkong. Okręt „Imperator“ popłynął w górę rzeki Kantonu. Ekspedycję na północ zaniechano.“

Z Marsylii, 12. grudnia telegrafują: „Według *Bombaj Times* zapędził się sir Collin Campbell nieprzeznaczony w pochodzie do Kawnpuru, i omal że nie został pojmany. Tylko szybką jazdą na przestrzemi trymilowej udało mu się ująć ręk nieprzyjaciela. Na 250 żołnierzy angielskich uderzyło 5000 Rohillów i zglądziło połowę wojska angielskiego. Między stratami poniesionymi w Luknowie donoszą urzędownie o śmierci brygadiera Cooper, komendanta artylerii i o zranieniu generała Outram, pułkownika Titler i kapitana Havelock. *Bombaj Times* nadmienia dalej, że obok przytłumionych przez angielskie wojsko rozruchów ciągle jeszcze powstają niesposobiane bunt. Jeden z najbogatszych krajowych bankierów w Benares, który nadaremnie dawał okup 4 laki rupiów (milion reńskich), został za udział w spisku powieszony. Wychodzący w Kalkucie dziennik *Englishman* ogłasza tabelę, według której od miesiąca marca po 8. listopada przyszło do tego miasta 19.000 wojska z Anglii.“

Według tryestyjskiej depeszy w *Evening Herald* powiodło się jednemu z ujętych synów Króla Delhów umknąć z rąk Anglików. Znajdował się pod dozorem władz cywilnych.

Hongkong, 30. października. Atak na Kanton ma nastąpić w pierwszych dniach miesiąca grudnia. Yeh jak słychać, został złożony z urzędu, a posadę jego zajmie Pihkwni. Według wiadomości z Nankinu umarł Król wschodnich i północnych prowincyi i nowy został mianowany.

Z Hongkongu donoszą do dziennika *Daily News* pod dniem 16. października: Ponieważ znikły wszelkie widoki układów, obmyślił lord Elgin w porozumieniu się z admirałem floty środki do atakowania i obsadzenia Kantonu; a gdy ta ważna pozycja w naszym będzie ręku, natenczas może namyśli się Cesarz inaczej. O ile mogą wiedzieć, zdaje się, że admirał porobił wszelkie przysposobienia, aby dnia 31. b. m. uderzyć całą siłą na Kanton, i mówią że francuska flota będzie miała udział w tym ataku. A nawet sądzą niektórzy, że rosyjski admirał Putiatyn jest w pogotowiu przyczynić się także, a to, iżby dwór Pekinu przekonać, że „barbarzyńcy“ postanowili nie tylko działać stanowczo, ale że są w zgodzie z sobą.

Francuskie doniesienia z Hongkongu potwierdzają także według dziennika *Pays* i *Presse*, że chiński rząd niechciał przystąpić do żadnych układów, jednak rozpoczęcia działań oczekują dopiero w grudniu. Yeh wydał nową znieważającą proklamację. Z Kochinchiny donoszą także niepomyślne wiadomości. Z rozkazu Cesarza Anamu rozpoczęto na nowo prześladowania chrześcijan, a w pierwszych dniach września zburzono na południu państwa 5 chrześcijańskich wiosek. Przeciwnie zaś Japończycy zmienili swoją politykę, i zdaje się, że się dadzą zawiązać z nimi bliższe stosunki. Parostatek, który Holendrzy darowali Cesarzowi Japonii, jest w ciągłym ruchu; załoga, maszyniści i palacze są sami Japonowie.

Afryka.

(Domowe rozterki w Abysynii. — Towarzystwo komunikacji pocztowej w Alexandryi.)

— Z Abysynii słychać, że między Neguszem Yeh a Neguszem Thadrusz zbliża się chwila stanowczej walki. Zdaje się jednak, że Negusz Yeh nie dotrzyma placu, bo licząc zaledwie kilkaset żołnierzy pod swemi rozkazami ma przed sobą armię o 12.000 żołnierza, zbrojnego w karabiny. Anglikański biskup jerozolimski Gobat, i angielski konsul w Massawah, Plowden, znajdują się obecnie w Ayn Takazeh z armią Thadrusza albo Kasy, jak się zwał dawniej. Przewódzcy temu sprzyjają szczególnie Anglicy i protestanci. — Francuski zaś konsul w Massawah i sławny misyonarz ojciec Jacobia, skłaniają się więcej do Negrusza Yeh, któremu z resztą przed dwoma czy trzema tygodniami zaliczyła missya katolicka pożyczkę 400 talarów.

— W Alexandryi zawiązuje się towarzystwo komunikacji pocztowej z pomocą paropływów między Egiptem a Czarnym morzem. Rząd rosyjski przypisuje wielką wagę do tego przedsięwzięcia i obiecuje bardzo korzystne warunki akcyonaryuszom, bo linia ta pocztowa dotknie także główniejszych syryjskich i mało-azyatyckich portów i miast handlowych.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Turyn, 14. grudnia. Dziś przed południem nastąpiło otwarcie parlamentu, a równocześnie odsłonięcie statuy Karola Alberta, którą Król ofiarował w upominku parlamentowi. W mowie od tronu oświadczył Król, że spodziewa się usilnej i wiernej pomocy izb przy zastosowaniu i rozwijaniu liberalnych zasad, na których niezachwianie opiera się polityka narodowa. Stosunki z zagranicznymi mocarstwami są pomyślne; przerwanie stosunków dyplomatycznych z państwem ościennem, wywołane powodami, które Europa ocenić może, trwa jeszcze, nieprzeszkadzając jednak cywilnej i handlowej

komunikacji obudwu krajów. Przedłożone zostaną izbom traktaty względem wydawania zbrodniarzy, handlu i żeglugi z Hiszpanią, Danią i Prusami, dalej projekt reformy konsulatów i inne projekta w zawodzie wewnętrznej administracji. Równowaga między zwyczajnymi dochodami i wydatkami została zachowana; na budowie publicznej w Spezyi i na górze Cenis zostanie zażądany kredyt. W końcu wyraża Król nadzieję, że pamięć Karola Alberta natchnie parlament przy obradach ku dobru i spokojności Piemontu jako też wspólnej ojczyzny włoskiej. — Prezydentem z wieku jest generał Quaglia. W Turynie niewydarzyło się jeszcze żadne bankructwo. Bank zawarł ugodę z paryskim domem Rothszylda.

Genoa, 14. grud. Tutejsze stosunki finansowe polepszyły się. **Petersburg, 14. grudnia.** Generał Feodokimow odniósł zwycięstwo nad Goitą, kilka autów spalono i znaczna liczba Czechenów poległa. Nad rzeką Martaną zrobiono drogę śród lasu, która łączy wąwoz Martany z Wozdwiżeńskiem.

Wiadomości handlowe.

Kołomyja, 3. grudnia. Według doniesień handlowych sprzedawano na targach w obwodzie naszym od 15. do 30. listopada w przecięciu mek pszenicy po 2r.47k.; żyta 1r.58k.; jęczmienia 1r.29k.; owsa 52k.; hreczki 1r.52k.; kokurudy 2r.10k.; ziemniaków 51k. Cetnar siana po 1r.26k.; wely po 26r. Sąg drzewa twardego kosztował 5r.50k.; miękkiego 4r.30k. Za funt mięsa wołowego płacono 3¹/₂k. i za mas okowity 32k. mon. konw.

Kurs lwowski.

Dnia 18. grudnia.	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	4	52	4	56
Dukat cesarski	4	55	4	58
Półimperyj zł. rosyjski	8	35	8	39
Rubel srebrny rosyjski	1	38	1	39
Talar pruski	1	35	1	36 ¹ / ₂
Polski kurant i pięciozłotówka	1	11	1	12
Galic. listy zastawne za 100 złr. } bez kuponów	78	6	78	36
Galic. listy zastawne za 100 złr. } bez kuponów	77	—	77	33
5% Pożyczka narodowa	82	—	82	45

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 16. grudnia o pierwszej godzinie po południu. Pożyczka narodowa 5% 82¹/₈—83. — Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 92—93. — Lomb. wen. pożyczki z 5% 95 — 95¹/₂. Obligacje długu państwa 5% 80—80¹/₈. — det. 4¹/₂% 69³/₈—70. — det. 4% 63¹/₄—63¹/₂, detto 3% 50—50¹/₂. — detto 2¹/₂% 40¹/₄—40¹/₂, detto 1% 16 — 16¹/₄. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 96. — Detto Oedenburgs. z wypłatą 5% 95 — — — Detto Peszt. 4% 95 — — — Detto Medyol. 4% 94 — — — Obligacje indemn. niższ. austr. 5% 88¹/₄—88¹/₂, detto węgier. 77³/₈—78, detto galic. i siedmiogr. 77—77¹/₄. — detto innych krajów koron. 85 — 87. — Oblig. bank. 2¹/₂% 62 — 63. — Pożyczka loter. z r. 1834 317 — 318. Detto z roku 1839 124 — 124¹/₂. Detto z r. 1854 106³/₈—106⁷/₈. Renty Como 16 — 16¹/₄. Galic. list. zastawne 4% 78—79. Póln. Oblig. Prior. 5% 84 — 84¹/₂. — Glognickie 5% 80 — 81. Obligacje Dun. żeglugi par. 5% 84¹/₂—85. Oblig. Lloydów (w srebrze) 5% 86 — 87. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 500 frank. za szt. 109 — 110. Akcyi bank. narodowego 970 — 972. Akcyje c. k. uprzyw. towarzystwa kred. 193¹/₄—193¹/₂. Akcyje niż. austr. tow. eskomp. 112¹/₂ — 113. — Detto Budzynsko-Lincko-Gmundzkiej kol. 235 — 236. Detto póln. kolei 172¹/₄—172⁵/₈. Detto tow. kol. żel. za 500 frank. 280¹/₂ — 280³/₄. Detto kolei ces. Eliz. po 200 złr. z wpłatą 30% 100¹/₄—100³/₄. Detto Połud.-północn. niem. komunikacyjnej kol. żel. 92¹/₄ — 93. — Detto cisiańskiej kolei żel. 100¹/₄—100³/₈. — Detto Lomb.-wen. kol. żel. 239¹/₄—239¹/₂. Detto Cesarza Franc. Józ. wschod. kol. żel. 186¹/₄—186¹/₂. Detto losy tryest. 104 — 104¹/₂. Detto tow. żegl. parowej 511 — 512. Detto 13. wydania 98³/₄ — 99. Detto Lloydów 340 — 345. Peszt. mostu łańcuch. 56 — 58. Akcyje młyna parowego w. 65 — 66. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 19 — 20. Detto 2. wydania 29 — 30. Esterhazego losy 40 złr. — — — Windischgrätz losy 25—25¹/₂. — Waldsteina losy 27³/₄—28. — Koglevicha losy 15¹/₂ — 15¹/₂. Ks. Salma losy 42¹/₂—42³/₄. St. Genois 39¹/₄—39¹/₂. Palfiego losy 39¹/₄—39¹/₂. Clarrago 39¹/₄ — 39¹/₂. Amsterdam 2 m. 90¹/₂. Augsburg Uso 109¹/₄. — Bukareszt 31 T. 264. — Konstantynopol 31 T. — — — Frankfurt 3 m. 108³/₈ t. — Hamburg 2 m. 80¹/₄. — Liwurna 2 m. 105¹/₂. — Londyn 3 m. 10 — 34. — Medyolan 2 m.

106¹/₂. — Paryż 2 m. 126. — Cesarskich ważnych dukatów agio 10³/₄ — —. Napoleons'dor 8 27 — —. — Angielskie Sover. 10 44 — —. Imperyal Ros. 8 40 — 8 41.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 18. grudnia. Oblig. długu państwa 5% 80¹/₁₀ i 4¹/₂% 70³/₈; 4% —; z r. 1850 — 3% i 2¹/₂% —. Losowane obligacje 5% —. — Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 124³/₁₆. Wied. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcyje bank. 974. — Akcyje kolei póln. 1750. Glognickiej kolei żelaznej —. Oedenburgskie —. Budwajskie 235. Dunajskiej żeglugi parow. 513. — Lloyd 335. Galic. listy zast. w Wiedniu — —. Akcyje niższo-austr. Towarzystwa eskomp. 500 złr. — złr. Amsterdam 1. 2 m. — Augsburg 108¹/₄ 3 m. — Genua — 1. 2 m. Frankfurt 106³/₈ 2 m — Hamburg 79 2 m — Liwurna — 2 m. Londyn 10 — 25. 2 m. Medyolan 105³/₄. Marsylia 124 Paryż 124⁷/₈. Bukareszt — —. — Konstantynopol 470 Smyrna — —. Agio duk. ces. 9¹/₄. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. — Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indemniz. —; — detto galicyjskie 77¹/₂ Renty Como —. Pożyczka z r. 1854 106⁵/₈. — Pożyczka narodowa 83¹/₄. C. k. austr. akcyje skarb. kolei żelaz. po 500 fr. 286¹/₄ fr. Akcyje c. k. uprzyw. zakładu kredyt. 196¹/₂. Hypotekar. listy zastawne —. Akcyje zachodniej kolei żelaznej 200¹/₂. Akcyje kolei nadciskiej —.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 18. grudnia. PP. Augustynowicz Sew., z Przemysła. — Bogdanowicz M., z Wiednia. — Czajkowski Jan, z Bóbrki. — Hr. Dzieduszycki Alex., z Jzydorowki. — Fontana Alfred, c. k. porucz., z Złoczowa. — Jagielski Stan., z Jablonicy. — Korzeniowski Alex., z Machniowa. — Hr. Łoś Tadeusz, z Narola. — Hr. Ożarówski Kons., z Lackiego. — Papara Henryk, z Zubomostów. — Br. Romaszkan Mik., z Wiednia. — Hr. Skarbek Wład., z Tarnopola. — Szwejkowski Jan, z Radrusza. — Wybranowski Roman, z Szolomyi.

Wyjechali ze Lwowa:

Dnia 18. grudnia. PP. Błoński Jan, do Kozłowa. — Hr. Dunin-Borkowski Ed., do Przemysła. — Chanowski Józef, do Gologór. — Dulski Karol, do Żukowa. — Jordan Teofil, do Nowogosiola. — Koszowski Sew., do Gwoźdca. — Mysłowski J., do Dzwiniacza. — Przysiecki Karol, do Dublan. — Winkler W., c. k. porucz. do Drohowyża. — Zawadzki Julian, do Żurawna.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 17. grudnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	330.39	— 0.2°	78.7	północny	mier. jasno
2. god. popoł.	330.84	+ 1.6°	79.6	"	" pochmurno
10. god. wiecz.	331.28	— 0.6°	90.5	"	" jasno

T E A T R.

Dziś: Komedia niem.: „Ein Bauernkind.“
Dziś w cyrku Slezacka nadzwyczajne przedstawienie na korzyść rodziny dziewięcioletniego Ludwika Dubskiego, przyczem dana będzie na zakończenie pantomina: „Robert Diabel.“
W poniedziałek w cyrku Slezacka nadzwyczajne przedstawienie w połowie na korzyść reżysjera p. Ludwika Duffaud, a w połowie na zbudowanie podnóża do zrestaurowanej już statuy hetmana Stanisława Jabłonowskiego; zakończy widowisko pantomima: „Książę Normandyi, czyli „Odwiedziny Bertrama w piekle.“

Termina

sprzedaży, kupna, dzierżawy, licytacji i t. d.

Dnia 21. grudnia 1857. Wdzierżawienie stacyi myta drogowego w Lzianach i Krechowcach w Stryju.

Dnia 22. grudnia 1857. Licytacja na dostarczenie robót introligatorskich w Samborze.

KRONIKA.

„Czas“ z 15go grudnia donosi: Na posiedzeniu zwyczajnym wydziału nauk przyrodniczych i ścisłych c. k. towarzystwa naukowego krakowskiego odbytem w d. 10. b. m. prezes towarzystwa naukowego krakowskiego powitał i przedstawił w serdecznych wyrazach obecnego tamże członka korespondenta hr. Alex. Przędzieckiego tudzież zasłużonego literata Hip. Skimborowicza z Warszawy. Następnie prof. Dr. Majer wyłożył myśl swoją względem uzupełnienia obliczeń Dondersa, mających na celu oznaczenie siedliska przedmiotów entoptycznych, w ten sposób, ażeby odległość tychże nie tylko od siatkówki ale i od osi widzenia z pewnością wskazana być mogła. Naostatek, stosownie do uchwały zapadłej na poprzednim posiedzeniu, członkowie wydziału Skobel, Dietl i Majer przedstawili ułożony przez siebie projekt urządzenia „komisyi balneologicznej“, który przez wydział całkowicie przyjęty, po załatwieniu tego co z porządku wypada, w wykonanie wprowadzonym zostanie.

— W Wiedniu będzie wychodzić w 1858 roku dziennik poświęcający się jedynie tylko meteorologii. Ten dziennik ma zamiar, przedstawiać przy pomocy telegrafów meteorologicznych obraz całej Europy.

— Temi dniami rozpocznie w Wiedniu pan Renz swoje przedstawienia w cyrku na Leopoldstadtzie. Do członków tego towarzystwa należy także i znana z swej brzydkości Mis Pastrana.

— W ciągu tej zimy przybędzie na role gościnne do Wiednia Ira Aldridge.

Dodatek tygodniowy Nr. 51.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

1. Galicya, jej ziemia, płody i ludy, przez księdza Franciszka Siarczyńskiego. (Dokończenie.)
2. XIX. Handel. Bilans handlowy. Obrót handlu zbożem, dawniejszy i teraźniejszy. Zmiany w cenach produktów. Powody upadku handlu zbożem. Handel bydelny w czym ręku, dokąd idzie, jaki był i jest. Handel płótnami, miodami i drzewem. Handel smołą i dziegiem. Przedmioty wywoźnego i przywóźnego handlu. Drogi i mosty. Rzeki spławne.
3. Zamknięcie rachunków lwowskiego funduszu miejskiego za rok adm. 1857. Dochody i Wydatki miasta Lwowa.
4. Żupy solne w Galicyi i na Bukowinie. Wywar i sprzedaż soli w wrześniu 1857-1856.
5. Brody. Dokument z r. 1629 i 1633. Stanisław Koniecpolski potwierdza miastu prawa pierwszych założycieli.